

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ**

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ФІНАНСОВА СТАТИСТИКА"**

**для студентів напряму підготовки
6.030508 "Фінанси і кредит"
спеціалізації "Фінанси"
денної форми навчання**

Харків. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015

Затверджено на засіданні кафедри фінансів.
Протокол № 1 від 27.08.2014 р.

Самостійне електронне текстове мережне видання

Укладач Литовченко О. Ю.

Р 58 Робоча програма навчальної дисципліни "Фінансова статистика" для студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" спеціалізації "Фінанси" денної форми навчання : [Електронне видання] / уклад. О. Ю. Литовченко. – Х. : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2015. – 46 с. (Укр. мов.)

Подано тематичний план навчальної дисципліни та її зміст за модулями й темами. Вміщено плани лекцій, практичних та семінарських занять, матеріали для закріплення знань (завдання для самостійної роботи, контрольні запитання), критерії оцінювання знань студентів, професійні компетентності, якими повинен володіти студент після вивчення дисципліни.

Рекомендовано для студентів напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит" спеціалізації "Фінанси" денної форми навчання.

Вступ

Досвід проведення економічних реформ в Україні показав, що подолати кризові явища в економіці лише політичними методами неможливо. Потрібні дієві економічні важелі, якими виступають передусім податки, кредити, ціни тощо. Головна роль у стабілізації економіки України належить фінансово-кредитній системі, становлення і розвиток якої відбувається у період гострої економічної кризи та інфляції. У зв'язку з цим значення статистичного вивчення фінансів стає дедалі важливим.

Зростання інтересу до проблем дослідження стану фінансової системи країни, грошового обігу, кредитної та інвестиційної діяльності, ринку цінних паперів, конкурентоспроможності окремих суб'єктів господарювання обумовлює підвищену увагу до фінансової статистики, яка в умовах ринкової економіки є однією з важливих функцій управління, що дозволяє, використовуючи міжнародні стандарти обліку та статистики, відповідні знання та навички, проводити необхідні дослідження соціально-економічних проблем та розробляти ефективні шляхи їх подолання і виходу з кризового становища. Це, у свою чергу, потребує підготовки висококваліфікованих фахівців, озброєних знаннями щодо статистичних методів і способів збирання, опрацювання та аналізу фінансово-економічної інформації.

Статистична підготовка майбутніх фахівців у сфері фінансів і кредиту дозволить їм розвинути статистичне мислення, здобути навички творчого використання основних статистичних підходів та інструментарію до статистичного аналізу фінансово-економічних явищ і процесів, сформує вміння користуватися статистичними матеріалами дослідження, виявляти тенденції та закономірності розвитку явищ і процесів у фінансовому секторі економіки.

Навчальна дисципліна "Фінансова статистика" є вибірковою навчальною дисципліною та вивчається згідно з навчальним планом підготовки фахівців освітнього ступеня "бакалавр" напряму підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит".

1. Опис навчальної дисципліни

Структура та опис навчальної дисципліни "Фінансова статистика" наведені у табл. 1.1.

Таблиця 1.1

Структура навчальної дисципліни "Фінансова статистика"

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 0305 "Економіка та підприємництво"	Вибіркова. Рік підготовки – 3. Семестр – 5
Змістових модулів – 1	Напрямок підготовки 6.030508 "Фінанси і кредит"	Лекції – 34 год. Семінарські – 16 год. Практичні – 18 год. Самостійна робота – 76 год
Загальна кількість годин – 144		
Кількість тижнів викладання дисципліни – 17. Кількість годин на тиждень: аудиторних – 4; самостійної роботи студента – 4,5	Освітній ступінь: бакалавр	Вид контролю – залік

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить для денної форми навчання – 89 %.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання даної навчальної дисципліни є формування у студентів цілісного уявлення про сучасну методологію, методи, прийоми та систему показників статистичного дослідження фінансового сектора економіки, у тому числі прийнятих у міжнародній статистичній практиці, для проведення прикладного статистичного аналізу з метою кількісного обґрунтування управлінських рішень у галузі фінансів.

Для досягнення мети поставлені такі основні **завдання**:

засвоєння теоретичних основ становлення та розвитку фінансової статистики та її організаційних засад;

засвоєння порядку виокремлення та структурування фінансового сектору, а також відображення фінансових операцій у системі національних рахунків;

опанування методикою обчислення та аналізу показників, які відображають особливості фінансового сектору;

засвоєння основних принципів обґрунтування різних видів господарських рішень на основі статистичної інформації про стан та розвиток фінансового сектора економіки.

Об'єктом навчальної дисципліни є фінансова система та процеси, що відображають різні аспекти прийняття господарських рішень.

Предметом навчальної дисципліни є тенденції та закономірності розвитку основних секторів національної економіки в умовах ринку: сектора державного управління, реального сектора, фінансового сектора, некомерційних організацій у розрізі їх фінансової діяльності.

Вивчення даної навчальної дисципліни студент розпочинає, прослухавши більшість навчальних дисциплін гуманітарного та професійного циклів. Теоретико-методологічною базою вивчення цієї дисципліни є такі навчальні дисципліни, як: "Статистика", "Фінанси", "Гроші та кредит", "Бюджетна система", "Фінанси підприємств", "Страховання", "Інвестування", що в комплексі представляють цілісну систему знань в області сучасних статистичних методів, математико-аналітичного апарату та інформаційних технологій, необхідних фахівцю для успішної діяльності в галузі фінансів та кредиту.

У свою чергу, знання з даної дисципліни забезпечують успішне засвоєння таких навчальних дисциплін, як: "Фінансовий аналіз", "Оцінка вартості бізнесу", "Фінансова безпека підприємства", "Фінансовий менеджмент", "Бюджетний менеджмент", а також виконання тренінгів, курсових робіт, бакалаврських та магістерських дипломних робіт.

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час лекційних занять та виконання практичних завдань. Найбільш складні питання винесено на розгляд і обговорення під час семінарських занять. Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

основні теоретичні та методологічні принципи економіко-статистичного вивчення кількісних закономірностей масових суспільно-економічних явищ і процесів, які пов'язані з фінансовою сферою;

терміни, поняття, категорії та закони, на яких базується статистика фінансів;

принципи побудови системи показників фінансової статистики та методології їх обчислення;

статистичні прийоми, способи та методи, спрямовані на дослідження кількісних закономірностей масових суспільно-економічних явищ і процесів, які пов'язані з фінансовою сферою;

вмісту:

збирати статистичну інформацію про стан та розвиток фінансової системи держави в цілому та її окремих ланок;

здійснювати систематизацію та класифікацію статистичної інформації; обирати і застосовувати методи обробки, узагальнення та аналізу статистичних даних про основні процеси в фінансовій сфері на макро- та мікрорівнях;

самостійно, творчо використовувати дані з окремих розділів фінансової статистики, здійснювати на їх основі відповідні висновки;

узагальнювати результати проведеного статистичного аналізу та подавати їх у найбільш прийнятній для сприйняття формі;

приймати обґрунтовані рішення щодо підвищення ефективності фінансової діяльності в межах окремих економічних систем.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
1	2	3
ФС 1	Здатність до визначення організаційних основ фінансової статистики	Здатність до визначення організаційних аспектів фінансової статистики в Україні
		Здатність до систематизації методів фінансової статистики
		Здатність до збору та обробки економіко-статистичної інформації
		Здатність до проведення аналізу результатів статистичного аналізу фінансів

1	2	3
ФС 2	Здатність до формування висновків за результатами статистичного аналізу фінансових показників	Здатність до формування висновків за результатами статистичного аналізу показників Державного бюджету України
		Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку грошового обігу за результатами його статистичного дослідження
		Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку кредиту за результатами його статистичного дослідження
		Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку ощадної справи за результатами її статистичного дослідження
		Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку страхової діяльності за результатами її статистичного дослідження
		Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку інвестиційної діяльності за результатами її статистичного дослідження
		Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку фінансової діяльності підприємства за результатами його статистичного дослідження
		Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів за результатами статистичного дослідження показників їх стану та розвитку

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в додатку А.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Теоретичні та методологічні засади фінансової статистики

Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансової статистики

1.1. Предмет фінансової статистики як галузі науки.

Історія виникнення фінансової статистики. Багатоваріантність трактувань сутності фінансової статистики. Об'єкт вивчення фінансової статистики. Предмет фінансової статистики. Особливості методу фінансової статистики. Завдання фінансової статистики в умовах трансформаційних перетворень економіки України.

1.2. Система показників фінансової статистики.

Показники статистики бюджету та державного боргу. Показники статистики грошового обігу. Показники статистики кредиту. Показники статистики ощадної справи. Показники статистики страхової діяльності. Показники статистики інвестиційної діяльності. Показники статистики фінансів підприємств. Показники статистики зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів.

1.3. Організація фінансової статистики.

Організація державних робіт зі збору та аналізу фінансової інформації. Особливості організації статистики фінансів і її найважливіші завдання.

Тема 2. Статистика бюджету та державного боргу

2.1. Сутність і основні завдання статистики державного бюджету.

Соціально-економічне значення статистичного вивчення Державного бюджету України. Головні завдання статистики державного бюджету. Бюджет-брутто, бюджет нетто. Основні джерела статистичної інформації про виконання Державного бюджету України.

2.2. Бюджетна класифікація як основа групування доходів і видатків бюджету.

Бюджетна класифікація: суть та структура. Зв'язок бюджетної класифікації з системою класифікації статистики державних фінансів (СДФ) й класифікації системи національних рахунків (СНР).

2.3. Основні показники і основні методи статистичного аналізу показників Державного бюджету.

Система показників статистики державного бюджету України. Доходи державного бюджету. Видатки державного бюджету. Податкові доходи. Неподаткові доходи. Дефіцит бюджету. Головні методи, що застосовуються статистикою державного бюджету: типологічні, структурні та аналітичні групування, динамічні ряди, структурні зрушення.

2.4. Статистика державного боргу.

Державний борг: сутність та складові. Статистичне вивчення державного боргу.

Тема 3. Статистика грошового обігу

3.1. Поняття та завдання статистики грошового обігу.

Поняття та соціально-економічне значення грошового обігу. Завдання статистики грошового обігу.

3.2. Класифікація і групування, що використовуються у процесі аналізу грошового обігу.

3.3. Система показників статистики грошового обігу.

Визначення загальної маси грошей в обігу. Показники структури грошової маси. Показники забезпеченості грошовими знаками обігу національної економіки. Показники, які відображають рух грошової маси та ефективність її використання. Прогнозування грошової маси.

3.4. Статистичне вивчення інфляції.

Поняття та причини інфляції. Показники статистики інфляції.

Тема 4. Статистика кредиту

4.1. Поняття кредиту і завдання його статистичного вивчення.

Характеристика форм кредиту: комерційний, банківський і державний. Основні групування і статистичні показники коротко- й довгострокового кредитування. Загальні завдання статистики кредиту.

4.2. Аналіз кредитної діяльності.

Статистичне вивчення обсягу, складу й динаміки кредитних вкладень і кредитних ресурсів. Показники обіговості кредиту, методи їх аналізу. Показники швидкості обороту кредиту та їх визначення. Статистичне вивчення зв'язку обіговості короткострокового кредиту із сукупною обіговістю обігових коштів. Статистичне дослідження кредитних процентних ставок і кредитного ризику.

4.3. Показники статистичного аналізу рівня кредитоспроможності позичальника.

Показники статистики кредитоспроможності позичальника. Методи аналізу показників кредитоспроможності позичальника.

Тема 5. Статистика ощадної справи

5.1. Суть та завдання статистики ощадної справи.

Сутність та економічна роль ощадних банків. Сутність та види ощадних операцій. Загальні завдання статистики ощадної справи.

5.2. Система показників ощадних банків.

Показники статистики ощадної справи. Методи аналізу показників ощадної справи.

Тема 6. Статистика страхової діяльності

6.1. Поняття страхування і завдання його статистичного вивчення.

Економічний зміст та функції страхування. Страховий фонд. Страховий ринок. Страховики. Предмет статистики страхування. Завдання статистичного вивчення страхування.

6.2. Система статистичних показників аналізу діяльності страхових компаній.

Прийоми та методи статистичного дослідження страхової діяльності. Показники статистичного аналізу страхової діяльності. Страхові тарифи. Нетто-ставка. Брутто-ставка. Навантаження.

6.3. Аналіз фінансового стану страхових компаній.

Напрями і методи статистичного аналізу фінансового стану страхових компаній. Аналіз пропорційності розподілу показників страхових компаній. Рейтингова оцінка страховиків за методикою багатовимірного ранжування основних показників їх діяльності. Статистичне вивчення показників платоспроможності страховиків.

Тема 7. Статистика інвестиційної діяльності

7.1. Суть та завдання статистики інвестиційної діяльності.

Суть інвестицій, форми та види. Суб'єкти і об'єкти інвестиційної діяльності.

7.2. Статистичне оцінювання інвестиційної діяльності.

Оцінювання ефективності інвестування капіталу в реальні проекти. Аналіз і прогноз кон'юнктурних коливань інвестиційного ринку. Статистичне оцінювання ефективності реальних інвестицій.

7.3. Статистичне дослідження ринку цінних паперів.

Предмет і завдання статистичного вивчення цінних паперів. Методи оцінювання вартості цінних паперів та визначення їх прибутковості.

Тема 8. Статистика фінансів підприємств

8.1. Сутність, предмет і завдання статистики фінансів підприємств.

Економічна сутність та функції фінансів підприємств. Предмет статистики фінансів підприємств. Завдання статистики фінансів підприємств. Джерела інформації для статистики фінансів підприємств.

8.2. Статистичні показники фінансового стану підприємств.

Цілі та методи статистичного аналізу фінансового стану підприємств. Інформаційна основа про фінансовий стан підприємств. Система статистичних показників фінансового стану підприємств.

8.3. Статистичне вивчення факторного аналізу прибутку.

Аналіз прибутку та рентабельності. Методика факторного аналізу прибутку підприємств.

Тема 9. Статистичне вивчення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів

9.1. Предмет і завдання статистики зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів.

Сутність статистики зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів. Предмет статистики зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів. Завдання статистики зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів.

9.2. Показники статистики зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів.

Статистичне оцінювання стану та розвитку зовнішньої торгівлі країни. Статистичний аналіз активності іноземних інвесторів у країні. Статистичний аналіз динаміки та варіації валютних курсів.

9.3. Статистика платіжного балансу.

Платіжний баланс країни: сутність та призначення. Структура платіжного балансу. Статистичне дослідження платіжного балансу.

4. Структура навчальної дисципліни

Із самого початку вивчення навчальної дисципліни кожен студент має бути ознайомлений як з робочою програмою навчальної дисципліни і формами організації навчання, так і зі структурою, змістом та обсягом кожного з її навчальних модулів, а також з усіма видами контролю та методикою оцінювання сформованих професійних компетентностей.

Вивчення студентом навчальної дисципліни відбувається шляхом послідовного і ґрунтовного опрацювання навчальних модулів. Навчальний модуль – це окремий, відносно самостійний блок дисципліни, який логічно об'єднує кілька навчальних елементів дисципліни за змістом та взаємозв'язками. Тематичний план дисципліни складається з одного змістового модуля (табл. 4.1).

Структура залікового кредиту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усього	У тому числі			
		лекційні	семінарські	практичні	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади фінансової статистики					
Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансової статистики	17	4	2	2	9
Тема 2. Статистика бюджету та державного боргу	17	4	2	2	9
Тема 3. Статистика грошового обігу	17	4	2	2	9
Тема 4. Статистика кредиту	17	4	2	2	9
Тема 5. Статистика ощадної справи	17	4	2	2	9
Тема 6. Статистика страхової діяльності	8	2	–	2	4
Тема 7. Статистика інвестиційної діяльності	17	4	2	2	9
Тема 8. Статистика фінансів підприємств	17	4	2	2	9
Тема 9. Статистичне вивчення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів	17	4	2	2	9
Усього годин за модулем	144	34	16	18	76

5. Теми та плани семінарських занять

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, за якої викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких студенти готують тези виступів. На кожному семінарському занятті викладач оцінює підготовлені студентами доповіді та презентації з окреслених питань (табл. 5.1), їх виступи, активність у дискусії, вміння формулювати і відстоювати свою позицію тощо. Підсумкові бали за кожне семінарське заняття виставляються у відповідний журнал. Отримані студентом бали за окремі семінарські заняття враховуються в процесі накопичення підсумкових балів із даної навчальної дисципліни.

Плани семінарських занять

Назва теми	Перелік питань	Кількість годин	Література
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади фінансової статистики			
Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансової статистики	Багатоваріантність трактувань сутності фінансової статистики. Завдання фінансової статистики в умовах трансформаційних перетворень економіки України. Особливості організації статистики фінансів та її найважливіші завдання	2	Основна: [2; 6; 7; 10]. Додаткова: [15; 16]
Тема 2. Статистика бюджету та державного боргу	Зв'язок бюджетної класифікації з системою класифікації статистики державних фінансів (СДФ) і класифікації системи національних рахунків (СНР). Головні методи, що застосовуються статистикою державного бюджету. Статистичне вивчення державного боргу	2	Основна: [1; 6 – 8; 10]. Додаткова: [18; 19]
Тема 3. Статистика грошового обігу	Статистичне вивчення інфляції. Поняття та причини інфляції. Показники статистики інфляції	2	Основна: [1; 3; 5; 7]. Додаткова: [16; 18]
Тема 4. Статистика кредиту	Основні групування і статистичні показники кредитної діяльності. Статистичне вивчення кредитних ресурсів. Статистичне дослідження кредитних процентних ставок і кредитного ризику	2	Основна: [3; 5; 7; 10]. Додаткова: [16 – 18]
Тема 5. Статистика ощадної справи	Загальні завдання статистики ощадної справи. Система показників ощадних банків. Методи аналізу показників ощадної справи	2	Основна: [1; 7; 10]. Додаткова: [16; 24; 25]
Тема 6. Статистика страхової діяльності	Загальні завдання статистики страхової діяльності. Система показників статистики страхової діяльності та методи їх аналізу	2	Основна: [2; 7; 10]. Додаткова: [17; 20; 25]
Тема 7. Статистика інвестиційної діяльності	Статистичне дослідження ринку цінних паперів. Предмет і завдання статистичного вивчення цінних паперів. Методи оцінювання вартості цінних паперів та визначення їх прибутковості	2	Основна: [1; 2; 4]. Додаткова: [17; 18; 25]
Тема 8. Статистика фінансів підприємств	Джерела інформації для статистики фінансів підприємств. Цілі та методи статистичного аналізу фінансового стану підприємств. Статистичне вивчення прибутку та рентабельності	2	Основна: [1; 4; 10; 15]. Додаткова: [17; 18; 30]
Тема 9. Статистичне вивчення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів	Предмет статистики зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів. Статистична оцінка стану та розвитку зовнішньої торгівлі країни. Статистичний аналіз активності іноземних інвесторів у країні. Статистичний аналіз динаміки та варіації валютних курсів. Статистичне дослідження платіжного балансу	2	Основна: [11; 13; 14]. Додаткова: [17; 29]
Усього годин		16	

6. Теми та плани практичних занять

Важливим завданням семінарських та практичних занять у процесі підготовки майбутніх фахівців у вищому закладі освіти, є формування в них професійно значущих практичних умінь. Практичні вміння як інтегративна властивість особистості є професійно необхідними для майбутніх фахівців із фінансів.

Практичне заняття – це активна форма навчання, метою якого є формування практичних умінь та навичок студентів, спрямованих на застосування інструментів та методів із метою вирішення проблем у галузі дослідження.

Формування практичних умінь з економічних наук у майбутніх фахівців є цілісним, свідомим, поетапним процесом, дидактичною основою якого є творча взаємодія викладачів і студентів, що ґрунтується на суб'єктивних стосунках між ними й особистісному підході до студентів. Завдання полягає в тому, щоб привести існуючі теорії навчання у відповідність до вимог сучасної практики підготовки спеціалістів, надати їм більш операційного та інструментального характеру з точки зору сучасних цілей та завдань підготовки студентів до майбутньої професійної діяльності.

Практичні заняття проводяться з однією академічною групою шляхом обговорення дискусійних питань, підготовлених студентами за попередньо визначеними положеннями теми, а також рішенням практичних евристичних, ситуаційних та діагностичних завдань.

План проведення практичних занять наведено у табл. 6.1.

Таблиця 6.1

План проведення практичних занять

Назва теми	Теми практичних занять	Кількість годин	Література (основна / додаткова)
1	2	3	4
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади фінансової статистики			
Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансової статистики	Розв'язання тестів щодо предмету, методу і завдань фінансової статистики	2	Основна: [2; 6; 7; 10]. Додаткова: [15; 16]

Закінчення табл. 6.1

1	2	3	4
Тема 2. Статистика бюджету та державного боргу	Розв'язання задач та тестів щодо статистичного вивчення бюджету та державного боргу	2	Основна: [1; 6 – 8; 10]. Додаткова: [18; 19]
Тема 3. Статистика грошового обігу	Розв'язання задач та тестів щодо статистичного вивчення грошового обігу	2	Основна: [1; 3; 5; 7]. Додаткова: [16; 18]
Тема 4. Статистика кредиту	Розв'язання задач та тестів щодо статистики кредиту	2	Основна: [3; 5; 7; 10]. Додаткова: [16 – 18]
Тема 5. Статистика ощадної справи	Розв'язання задач та тестів щодо статистичного вивчення ощадної справи	2	Основна: [1; 7; 8; 10]. Додаткова: [16; 24; 25]
Тема 6. Статистика страхової діяльності	Розв'язання задач та тестів щодо статистичного вивчення страхової діяльності	2	Основна: [2; 7; 9; 10]. Додаткова: [17; 20; 25]
Тема 7. Статистика інвестиційної діяльності	Розв'язання задач та тестів щодо статистичного вивчення інвестиційної діяльності	2	Основна: [1; 2; 3; 4]. Додаткова: [17; 18; 25]
Тема 8. Статистика фінансів підприємств	Розв'язання задач та тестів щодо статистики фінансів підприємств	2	Основна: [1; 4; 10; 15]. Додаткова: [17; 18; 30]
Тема 9. Статистичне вивчення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів	Розв'язання задач та тестів щодо статистичного вивчення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів	2	Основна: [11; 13; 14]. Додаткова: [17; 25; 29]
Усього годин		18	

6.1. Приклади типових практичних завдань за темами

Змістовий модуль 1

Теоретичні та методологічні засади фінансової статистики

Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансової статистики

Завдання 1.1

Наведіть приклади статистичних сукупностей, що вивчаються фінансовою статистикою. Визначте для цих сукупностей одиниці статистичної сукупності та їхні статистичні ознаки.

Завдання 1.2

Наведіть приклади суцільних і несуцільних статистичних спостережень та статистичних спостережень за моментом реєстрації фактів, що використовуються у фінансовій статистиці.

Завдання 1.3

На основі даних таблиці проведіть аналіз стану та динаміки показників національних рахунків за допомогою абсолютних та відносних величин та зробіть висновки про стан та тенденції розвитку економіки України.

Таблиця

Показники національних рахунків України, млн грн

№ п/п	Показники	Рік	
		Базовий рік	Звітний рік
1	2	3	4
1	Випуск (в основних цінах)	1 955 685	2 388 289
2	Експорт товарів і послуг	423 564	549 365
3	Імпорт товарів і послуг	438 860	580 944
4	Податки на продукти	119 988	130 957
5	Субсидії на продукти	- 3 124	- 2 547
6	Кінцеві споживчі витрати, в тому числі:		
	індивідуальні	709 025	838 213
	колективні	63 801	76 017
7	Валове нагромадження основного капіталу	167 644	195 927
8	Зміна запасів матеріальних оборотних коштів	- 12 274	3 616
9	Придбання за виключенням вибуття цінностей	445	375
10	Споживання основного капіталу	- 107 204	- 115 338

1	2	3	4
11	Оплата праці найманих працівників	477 953	584 934
12	Податки на виробництво та імпорт	134 842	149 602
13	Субсидії на виробництво та імпорт	- 19 516	- 18 263
14	Дохід від власності, одержаний від інших країн	9 325	5 322
15	Дохід від власності, сплачений іншим країнам	54 977	53 259
16	Поточні податки на доходи, майно тощо, одержані від інших країн	1 539	1 649
17	Інші поточні трансферти, одержані від інших країн	34 967	39 777
18	Соціальні допомоги, крім допомог у натурі, сплачені іншим країнам	14	37
19	Інші поточні трансферти, сплачені іншим країнам	6 226	8 149
20	Капітальні трансферти, одержані від інших країн	1 104	95
21	Капітальні трансферти, сплачені іншим країнам	- 46	- 31
22	Придбання за виключенням вибуття невірбовлених нефінансових активів	- 3 527	- 1 414

7. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Мета СРС – засвоєння в повному обсязі навчальної програми та формування у студентів загальних і професійних компетентностей, які відіграють суттєву роль у становленні майбутнього фахівця вищого рівня кваліфікації.

Організація самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни має здійснюватися з дотриманням низки вимог.

1. Обґрунтування необхідності завдань у цілому й конкретного завдання зокрема, що вимагає виявлення та стимулювання позитивних мотивів діяльності студентів.

2. Відкритість та загальна оглядовість завдань. Усі студенти повинні знати зміст завдання, мати можливість порівняти виконані завдання в одній та в різних групах, проаналізувати правильність та корисність виконаної роботи, відповідність виставлених оцінок (адекватність оцінювання).

3. Надання детальних методичних рекомендацій щодо виконання роботи, а саме у якій послідовності працювати, з чого починати, як перевірити свої знання. За окремими завданнями студенти мають отримати пам'ятки. Надання можливості студентам виконувати творчі

роботи, які відповідають умовно-професійному рівню засвоєння знань, не обмежуючи їх виконанням стандартних завдань.

Здійснення індивідуального підходу за виконання самостійної роботи. Індивідуальні завдання можуть виконувати за бажанням усі студенти або окремі з них, які творчо обдаровані, вимогливі, мають великий досвід практичної діяльності, навчання та роботи за кордоном тощо. Індивідуалізація самостійної роботи сприяє самореалізації студента, розкриваючи в нього такі грані особистості, які допомагають професійному розвитку.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів денної форми навчання, визначається навчальним планом і становить 52,8 % (76 годин) від загального обсягу навчального часу (144 години) на вивчення дисципліни. У ході самостійної роботи студент має перетворитися на активного учасника навчального процесу, навчитися свідомо ставитися до оволодіння теоретичними і практичними знаннями, вільно орієнтуватися в інформаційному просторі, нести індивідуальну відповідальність за якість власної професійної підготовки.

СРС включає: опрацювання лекційного матеріалу; опрацювання та вивчення рекомендованої літератури, основних термінів та понять за темами дисципліни; підготовку до практичних, семінарських занять; підготовку до виступу на семінарських заняттях; поглиблене опрацювання окремих лекційних тем або питань; написання есе за заданою проблематикою; пошук (підбір) та огляд літературних джерел за заданою проблематикою дисципліни; аналітичний розгляд наукової публікації; контрольну перевірку студентами особистих знань за запитаннями для самодіагностики; підготовку до контрольних робіт та інших форм поточного контролю; підготовку до модульного контролю; систематизацію вивченого матеріалу з метою підготовки до підсумкового контролю.

Необхідним елементом успішного засвоєння матеріалу навчальної дисципліни є самостійна робота студентів з вітчизняною та закордонною спеціальною економічною літературою, нормативними актами з питань державного регулювання економіки, статистичними матеріалами.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 7.1.

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Кількість годин	Форми контролю СРС	Література
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади фінансової статистики				
Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансової статистики	Вивчення лекційного матеріалу, пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	9	Заслуховування результатів під час аудиторних занять	Основна: [2; 6; 7; 10]. Додаткова: [15; 16]
Тема 2. Статистика бюджету та державного боргу	Вивчення лекційного матеріалу, пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка есе на тему : "Проблеми та перспективи розвитку статистики бюджету та державного боргу в Україні"	9	Заслуховування результатів під час аудиторних занять. Перевірка есе	Основна: [1; 6 – 8; 10]. Додаткова: [18; 19]
Тема 3. Статистика грошового обігу	Вивчення лекційного матеріалу, пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	9	Заслуховування результатів під час аудиторних занять	Основна: [1; 3; 5; 7]. Додаткова: [16; 18]
Тема 4. Статистика кредиту	Вивчення лекційного матеріалу, пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка есе на тему : "Проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення статистики кредитного ризику"	9	Заслуховування результатів під час аудиторних занять. Перевірка есе	Основна: [3; 5; 7; 10]. Додаткова: [16 – 18]
Тема 5. Статистика ощадної справи	Вивчення лекційного матеріалу, пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	9	Заслуховування результатів під час аудиторних занять	Основна: [1; 7; 10]. Додаткова: [16; 24; 25]
Тема 6. Статистика страхової діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка есе на тему : "Рейтингова оцінка страховиків в Україні: сучасний стан та перспективи"	4	Заслуховування результатів під час аудиторних занять. Перевірка есе	Основна: [2; 7; 10]. Додаткова: [17; 20; 25]
Тема 7. Статистика інвестиційної діяльності	Вивчення лекційного матеріалу, пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	9	Заслуховування результатів під час аудиторних занять	Основна: [1; 2; 4]. Додаткова: [17; 18; 25]

1	2	3	4	5
Тема 8. Статистика фінансів підприємств	Вивчення лекційного матеріалу, пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою. Підготовка есе на тему: "Інформаційна основа статистики фінансового стану підприємства"	9	Заслуховування результатів під час аудиторних занять. Перевірка есе	Основна: [1; 4; 10; 15]. Додаткова: [17; 18; 30]
Тема 9. Статистичне вивчення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів	Вивчення лекційного матеріалу, пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	9	Заслуховування результатів під час аудиторних занять	Основна: [11; 13; 14]. Додаткова: [17; 25; 29]
Усього за модулем		76		

7.1. Контрольні запитання для самодіагностики

Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансової статистики

1. Розкрийте історичні аспекти виникнення та розвитку фінансової статистики.
2. Наведіть трактування сутності фінансової статистики та обґрунтуйте власне визначення.
3. Розкрийте об'єкт та предмет вивчення фінансової статистики.
4. Розкрийте особливості методу фінансової статистики.
5. Визначте завдання фінансової статистики в сучасних умовах.
6. Розкрийте систему показників фінансової статистики.
7. Визначте особливості організації статистики фінансів та її найважливіші завдання.

Тема 2. Статистика бюджету та державного боргу

1. Розкрийте сутність та основні завдання статистики державного бюджету.
2. Охарактеризуйте основні джерела статистичної інформації щодо виконання Державного бюджету України.
3. Охарактеризуйте бюджетну класифікацію як основу групування доходів і видатків бюджету.
4. Розкрийте зв'язок бюджетної класифікації, класифікації статистики державних фінансів (СДФ) та класифікації системи національних рахунків (СНР).

5. Розкрийте систему показників статистики державного бюджету України.

6. Розкрийте необхідність статистичного вивчення державного боргу.

Тема 3. Статистика грошового обігу

1. Розкрийте поняття та соціально-економічне значення грошового обігу.

2. Визначте основні завдання статистики грошового обігу.

3. Розкрийте класифікації та групування, що використовуються у процесі статистичного аналізу грошового обігу.

4. Охарактеризуйте показники, які відображають рух грошової маси та ефективність її використання.

5. Розкрийте показники статистики інфляції.

Тема 4. Статистика кредиту

1. Розкрийте поняття кредиту і визначте завдання його статистичного вивчення.

2. Охарактеризуйте форми кредиту.

3. Розкрийте методичні підходи до статистичного аналізу кредитної діяльності.

4. Розкрийте порядок статистичного вивчення обсягу, складу й динаміки кредитних вкладень і кредитних ресурсів.

5. Охарактеризуйте показники обіговості кредиту, методи їх аналізу.

6. Розкрийте порядок визначення показників швидкості обороту кредиту та їх призначення.

7. Розкрийте порядок статистичного вивчення зв'язку обіговості короткострокового кредиту із сукупною обіговістю обігових коштів.

8. Розкрийте порядок статистичного дослідження кредитних процентних ставок і кредитного ризику.

9. Охарактеризуйте показники економічно-статистичного аналізу рівня кредитоспроможності позичальника.

Тема 5. Статистика ощадної справи

1. Розкрийте призначення статистики ощадної справи.

2. Визначте сутність та економічну роль ощадних банків.

3. Розкрийте сутність та види ощадних операцій.

4. Розкрийте загальні завдання статистики ощадної справи.
5. Охарактеризуйте систему показників статистики ощадної справи.
6. Охарактеризуйте методи аналізу показників ощадної справи.

Тема 6. Статистика страхової діяльності

1. Визначте місце статистики страхування у фінансовій статистиці.
2. Розкрийте економічний зміст та функції страхування.
3. Розкрийте предмет статистики страхування.
4. Сформулюйте завдання статистичного вивчення страхування.
5. Охарактеризуйте систему статистичних показників аналізу діяльності страхових компаній.
6. Охарактеризуйте прийоми та методи статистичного дослідження страхової діяльності.
7. Охарактеризуйте показники статистичного аналізу страхової діяльності.
8. Охарактеризуйте напрями і методи статистичного аналізу фінансового стану страхових компаній.
9. Розкрийте порядок статистичного вивчення показників платоспроможності страховиків.

Тема 7. Статистика інвестиційної діяльності

1. Розкрийте призначення статистики інвестиційної діяльності.
2. Визначте сутність інвестицій, їх форми та види.
3. Розкрийте порядок визначення суб'єктів та об'єктів інвестиційної діяльності.
4. Охарактеризуйте прийоми статистичного оцінювання інвестиційної діяльності.
5. Розкрийте необхідність та порядок оцінювання ефективності інвестування капіталу в реальні проекти.
6. Розкрийте порядок аналізу та прогнозу кон'юнктурних коливань інвестиційного ринку.
7. Розкрийте порядок статистичного дослідження ринку цінних паперів.
8. Розкрийте методи оцінювання вартості цінних паперів та визначення їх прибутковості.

Тема 8. Статистика фінансів підприємств

1. Розкрийте призначення статистики фінансів підприємств.

2. Розкрийте економічну сутність та функції фінансів підприємств.
3. Визначте предмет статистики фінансів підприємств.
4. Визначте завдання статистики фінансів підприємств.
5. Розкрийте джерела інформації для статистики фінансів підприємств.
6. Охарактеризуйте статистичні показники фінансового стану підприємств.
7. Розкрийте цілі та методи статистичного аналізу фінансового стану підприємств.
8. Охарактеризуйте інформаційну основу про фінансовий стан підприємств.
9. Охарактеризуйте систему статистичних показників фінансового стану підприємств.
10. Охарактеризуйте методiku факторного аналізу прибутку підприємств.

Тема 9. Статистичне вивчення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів

1. Розкрийте призначення статистики зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів.
2. Охарактеризуйте предмет статистики зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів.
3. Визначте завдання статистики зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів.
4. Охарактеризуйте показники статистики зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів.
5. Дайте статистичну оцінку стану та розвитку зовнішньої торгівлі країни.
6. Охарактеризуйте порядок статистичного аналізу активності іноземних інвесторів у країні.
7. Охарактеризуйте статистичні прийоми аналізу динаміки та варіації валютних курсів.
8. Розкрийте порядок статистичного дослідження платіжного балансу.

8. Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі індивідуальних занять,

консультацій, перевірки виконання індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль, тощо.

Формами організації індивідуально-консультаційної роботи є:

а) за засвоєнням теоретичного матеріалу:

консультації: індивідуальні (запитання – відповідь), групові (розгляд типових прикладів – ситуацій);

б) за засвоєнням практичного матеріалу:

консультації індивідуальні та групові;

в) для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу:

індивідуальне здавання виконаних робіт.

9. Методи навчання

У процесі викладання навчальної дисципліни для активізації навчально-пізнавальної діяльності студентів передбачене застосування як активних, так і інтерактивних навчальних технологій, серед яких: лекції проблемного характеру, міні-лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, мозкові атаки, кейс-метод, презентації, ознайомлювальні (початкові) ігри, метод проектної роботи, комп'ютерні симуляції, метод Дельфі, метод сценаріїв, банки візуального супроводу (табл. 9.1 і 9.2).

Таблиця 9.1

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
1	2
Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансової статистики	Міні-лекція з питання "Особливості організації статистики фінансів і її найважливіші завдання", банки візуального супроводу
Тема 2. Статистика бюджету та державного боргу	Лекція проблемного характеру з питання "Зв'язок бюджетної класифікації з системою класифікації статистики державних фінансів (СДФ) й класифікації системи національних рахунків (СНР)", банки візуального супроводу
Тема 3. Статистика грошового обігу	Лекція проблемного характеру з питання "Прогнозування грошової маси", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу

1	2
Тема 4. Статистика кредиту	Міні-лекція з питання "Статистичне вивчення зв'язку обіговості короткострокового кредиту із сукупною обіговістю обігових коштів", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 5. Статистика ощадної справи	Лекція проблемного характеру з питання "Методи аналізу показників ощадної справи", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу
Тема 6. Статистика страхової діяльності	Лекція проблемного характеру з питання "Рейтингова оцінка страховиків за методикою багатомірною ранжування основних показників їх діяльності"
Тема 7. Статистика інвестиційної діяльності	Міні-лекція з питання "Аналіз і прогноз кон'юнктурних коливань інвестиційного ринку", банки візуального супроводу
Тема 8. Статистика фінансів підприємств	Міні-лекція з питання "Методика факторного аналізу прибутку підприємств", банки візуального супроводу
Тема 9. Статистичне вивчення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів	Лекція проблемного характеру з питання "Статистичне дослідження платіжного балансу", робота в малих групах, презентація результатів, банки візуального супроводу

Основні відмінності активних та інтерактивних методів навчання від традиційних визначаються не тільки методикою і технікою викладання, але й високою ефективністю навчального процесу, який виявляється у: високій мотивації студентів; закріпленні теоретичних знань на практиці; підвищенні самосвідомості студентів; формуванні здатності приймати самостійні рішення; формуванні здатності до ухвалення колективних рішень; формуванні здатності до соціальної інтеграції; набуття навичок вирішення конфліктів; розвитку здатності до знаходження компромісів.

Лекції проблемного характеру – один із найважливіших елементів проблемного навчання студентів. Вони передбачають поряд із розглядом основного лекційного матеріалу встановлення та розгляд кола проблемних питань дискусійного характеру, які недостатньо розроблені в науці й мають актуальне значення для теорії та практики. Лекції проблемного характеру відрізняються поглибленою аргументацією матеріалу, що викладається. Вони сприяють формуванню у студентів самостійного творчого мислення, прищеплюють їм пізнавальні навички. Студенти стають учасниками наукового пошуку та вирішення проблемних ситуацій.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу й характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Вони проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. Міні-лекції відрізняються від повноформатних лекцій значно меншою тривалістю. Зазвичай міні-лекції тривають не більше 10 – 15 хвилин і використовуються для того, щоб стисло донести нову інформацію до всіх слухачів. Міні-лекції часто застосовуються як частини цілісної теми, яку бажано викладати повноформатною лекцією, щоб не втомлювати аудиторію. Тоді інформація надається по черзі кількома окремими сегментами, між якими застосовуються інші форми й методи навчання.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками і поглядами учасників з приводу даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди та переконання, виробляють вміння формулювати думки й висловлювати їх.

Робота в малих групах дає змогу структурувати практично-семінарські заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування.

Мозкові атаки – метод розв'язання невідкладних завдань, сутність якого полягає в тому, щоб висловити якомога більшу кількість ідей за дуже обмежений проміжок часу, обговорити і здійснити їх селекцію.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань, проектних робіт. Презентації можуть бути як індивідуальними, наприклад виступ одного слухача, так і колективними, тобто виступи двох та більше слухачів.

Метод Дельфі використовується з метою досягнення консенсусу в експертних оцінках і передбачає надання можливості висловити свої думки групі експертів, що працюють індивідуально в різних місцях. При виборі управлінського рішення за цим методом академічну групу розділяють, наприклад, на п'ять малих груп. Чотири групи є робочими, вони розробляють і приймають управлінське рішення, а п'ята група є експертною. Аналіз та варіанти управлінських рішень робочих груп усереднюються цією групою. Експертна група може бути поділена за спеціалізаціями.

Комп'ютерна симуляція (гра) – це метод навчання, що спирається на використання спеціальних комп'ютерних програм, за допомогою

яких можливе віртуальне моделювання бізнес-процесу. Студенти можуть змінювати параметри й дані, приймати рішення та аналізувати наслідки таких рішень. Метою використання даного методу є розвиток системного мислення студентів, їх здібностей до планування, формування вмінь розпізнавати й аналізувати проблеми, порівнювати й оцінювати альтернативи, приймати оптимальні рішення й діяти в умовах обмеженого часу.

Метод сценаріїв полягає в розробці ймовірних моделей поведінки та розвитку конкретних явищ у перспективі.

Банки візуального супроводу сприяють активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни за допомогою наочності.

Таблиця 9.2

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
1	2	3
Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансової статистики	<i>Завдання 1.</i> Визначення суцільних і несуцільних статистичних спостережень; статистичних спостережень за моментом реєстрації фактів, що використовуються у фінансовій статистиці	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі
Тема 2. Статистика бюджету та державного боргу	<i>Семінарське заняття.</i> Питання: "Головні методи, що застосовуються статистикою державного бюджету"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 3. Статистика грошового обігу	<i>Семінарське заняття.</i> Питання: "Статистичне вивчення державного боргу"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 4. Статистика кредиту	<i>Семінарське заняття.</i> Питання: "Поняття та причини інфляції"	Семінари-дискусії, презентації
Тема 5. Статистика ощадної справи	<i>Семінарське заняття.</i> Питання: "Статистичне дослідження кредитних процентних ставок і кредитного ризику"	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі, метод сценаріїв, презентації
Тема 6. Статистика страхової діяльності	<i>Завдання 1.</i> Визначення та аналіз показників ощадної справи	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі, комп'ютерна симуляція, метод сценаріїв, презентації
Тема 7. Статистика інвестиційної діяльності	<i>Семінарське заняття.</i> Питання: "Методи оцінювання вартості цінних паперів та визначення їх прибутковості"	Семінари-дискусії, презентації

1	2	3
Тема 8. Статистика фінансів підприємств	<i>Завдання 1.</i> Статистичне вивчення прибутку та рентабельності	Робота в малих групах, мозкові атаки, метод Дельфі, комп'ютерна симуляція, метод сценаріїв, презентації
Тема 9. Статистичне вивчення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів	<i>Семінарське заняття.</i> Питання: "Статистичний аналіз динаміки та варіації валютних курсів"	Семінари-дискусії, презентації

10. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів

Для оцінки роботи студентів протягом навчання підсумкова рейтингова оцінка розраховується як сума оцінок за різні види занять та контрольні заходи.

Перевірка та оцінювання знань студентів може проводитись у таких формах: присутність на лекції; робота студентів у процесі практичних (семінарських) занять; виконання завдань на самостійну роботу (кількість завдань визначає викладач); проміжний контроль; модульний контроль.

Порядок поточного оцінювання знань студентів

Поточне оцінювання здійснюється під час проведення практичних (семінарських) занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Також оцінювання проводиться відносно результатів самостійної роботи студентів та відносно контрольних заходів.

Об'єктами контролю є: активність та результативність роботи студента протягом семестру над вивченням програмного матеріалу дисципліни; відвідування занять; виконання індивідуальних завдань; виконання проміжного контролю; виконання модульного контрольного завдання.

Максимальна рейтингова оцінка за вивчення дисципліни протягом семестру становить 100 балів. Оцінювання проводиться за такими критеріями:

1) розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

2) ступінь засвоєння матеріалу лекційного матеріалу дисципліни;

3) ознайомлення з рекомендованою літературою, а також із сучасною літературою з питань, що розглядаються;

4) уміння поєднувати теорію з практикою під час розгляду виробничих ситуацій, розв'язання задач, проведення розрахунків у процесі виконання завдань, винесених для самостійного опрацювання, та завдань, винесених на аудиторні заняття;

5) вільне володіння економічною термінологією;

6) логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і під час виступів в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки.

Найвищий бал ставиться лише за умови повної відповідності виконаного завдання до усіх п'яти зазначених критеріїв.

У ході оцінювання практичних завдань увага приділяється також їх якості та самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась із вимог не буде виконана, то оцінка буде знижена.

Проведення поточного контролю

Контрольна робота проводиться у письмовій формі після того як розглянуто увесь теоретичний матеріал та виконані практичні (семінарські) завдання.

Контрольна робота містить 3 завдання з теоретичного блоку та модуля та 2 завдання з практичного блоку дисципліни.

Зразок завдання до контрольної роботи

Теоретичні питання:

Завдання 1. Розкрийте сутність та основні завдання статистики державного бюджету.

Завдання 2. Охарактеризуйте статистичні показники фінансового стану підприємств.

Завдання 3. Розкрийте класифікації та групування, що використовуються в процесі статистичного аналізу грошового обігу.

Завдання 4. Маємо такі дані про рух вкладів одного з відділень Ощадного банку (табл. 1).

Вихідні дані

Вклад №	Дата надходження вкладів	Сума вкладів, грн	Дата видачі вкладів	Сума виданих вкладів, грн
20 011	02.01.2013 р.	6 000	–	–
20 012	01.04.2013 р.	9 000	01.07.2013р.	3 000
20 013	01.07.2013 р.	7 000	–	–

Необхідно:

1. Визначити залишки вкладів на кінець 2013 року.
2. Обчислити середньорічні залишки вкладів на окремих рахунках і загальний середній залишок по відділенню в цілому.
3. Розрахувати середній термін зберігання вкладів.
4. Зробити висновки.

Завдання 5. Є такі дані про реалізацію продукції та її собівартість (табл. 2).

Вихідні дані

Вид продукції	Кількість реалізованої продукції, шт.		Собівартість одиниці продукції, грн		Ціна одиниці продукції, грн	
	базисний період	звітний період	базисний період	звітний період	базисний період	звітний період
1	1 000	1 250	165,0	182,9	200,0	223,2
2	2 300	2 270	430,8	428,3	655,6	650,6

Визначити абсолютний приріст валового прибутку в цілому, у тому числі за рахунок зміни фізичного обсягу реалізації, ціни одиниці продукції і її собівартості.

Критерії оцінювання контрольної роботи

За кожне правильно виконане завдання в контрольній роботі студент отримує 1 бал. Максимальна кількість балів за контрольну роботу складає 5 балів.

Критерії оцінювання завдань 1 – 3

0,5 бала – студент відтворив окремі частини навчального матеріалу щодо визначення проблематики теоретичного питання. У завданні допущені логічні помилки, відсутні висновки та правильна відповідь.

1 бал – під час виконання завдань студент застосовує узагальнені знання навчального матеріалу, що передбачені навчальною програмою з курсу дисципліни. У ході розкриття запитання дотримано логіку, структуру та стиль викладення матеріалу, обґрунтовано власну позицію щодо проблеми, яка розглядається.

Критерії оцінювання завдань 4 – 5

0,5 бала – студент відтворив окремі частини навчального матеріалу, навів окремі економічні формули, виконав окремі крокові дії, без пояснень, з помилками у розрахунках, відсутні висновки та правильна відповідь.

1 бал – завдання виконані як із використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом. У ході виконання завдань студент застосовує системні знання навчального матеріалу, робить аргументовані та обґрунтовані висновки щодо отриманих результатів. У процесі розкриття запитання дотримано логіку, структуру та стиль викладення матеріалу, обґрунтовано позицію автора щодо проблеми, яка розглядається.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Накопичувальна рейтингова система оцінювання за дисципліною подана в табл. 11.1.

Таблиця 11.1

Накопичувальна рейтингова система оцінювання за дисципліною "Фінансова статистика"

Методи контролю	Тижні	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	Σ
Лекції		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	8,5
Практичні заняття		3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3	51
Завдання за темами		0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	8,5
Есе		–	–	–	3	–	–	–	3	–	–	3	–	–	3	–	–	–	12
Поточні КР		–	–	–	–	5	–	–	–	–	5	–	–	–	–	5	–	5	20
Всього балів на тиждень		4	4	4	7	9	4	4	7	4	9	7	4	4	7	9	4	9	100
Накопичення балів		4	8	12	19	28	32	36	43	47	56	63	67	71	78	87	91	100	

Розподіл балів у межах тем змістових модулів наведено в табл. 11.2.

Таблиця 11.2

Розподіл балів за темами

Поточне тестування та самостійна робота									Сума
Змістовий модуль 1									100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	
8	11	13	11	13	7	8	16	13	

Примітка. T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей студентів денної форми навчання наведена в табл. 11.3.

Таблиця 11.3

Система оцінювання рівня сформованості професійних компетентностей

Професійні компетентності	Навчальний тиждень	Години	Методи та форми навчання		ОЦІНКА рівня сформованості компетентностей		
					Форми контролю	Макс. бал	
1	2	3	4		5	6	
Здатність до визначення організаційних основ фінансової статистики	1, 2	Ауд.	4	Лекція	Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансової статистики	Робота на лекції	1
			4	Практичне заняття	Семінар за темою 1. Виконання завдання за темою 1	Активна участь у семінарі та у виконанні завдань	6
		СРС	9	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка ДЗ	1
Здатність до формування висновків за результатами статистичного аналізу показників Державного бюджету України	3, 4	Ауд.	4	Лекція	Тема 2. Статистика бюджету та державного боргу	Робота на лекції	1
			4	Практичне заняття	Семінар за темою 2. Виконання завдання за темою 2	Активна участь у семінарі та у виконанні завдань	6
		СРС	9	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка есе на тему: "Проблеми та перспективи розвитку статистики бюджету та державного боргу в Україні"	Перевірка ДЗ (1 б.), захист есе (3 б.)	4
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку грошового обігу за результатами його статистичного дослідження	5, 6	Ауд.	4	Лекція	Тема 3. Статистика грошового обігу	Робота на лекції	1
			3	Практичне заняття	Семінар за темою 3. Виконання завдання за темою 3	Активна участь у семінарі та у виконанні завдань	6
		СРС	1	Контрольна робота		Перевірка контрольної роботи	5
			9	Підготовка до занять	Підготовка до контрольної роботи Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Підготовка до контрольної роботи	1

Продовження табл. 11.3

1	2	3	4		5	6	
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку кредиту за результатами його статистичного дослідження	7, 8	Ауд.	4	Лекція	Тема 4. Статистика кредиту	Робота на лекції	1
			4	Практичне заняття	Семінар за темою 4. Виконання завдання за темою 4	Активна участь у семінарі та у виконанні завдань	6
		СРС	9	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка ДЗ (1 б.), захист есе (3 б.)	4
					Підготовка есе на тему: "Проблеми інформаційно-аналітичного забезпечення статистики кредитного ризику"		
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку ощадної справи за результатами її статистичного дослідження	9, 10	Ауд.	4	Лекція	Тема 5. Статистика ощадної справи	Робота на лекції	1
			3	Практичне заняття	Семінар за темою 5. Виконання завдання за темою 5	Активна участь у семінарі та у виконанні завдань	6
		СРС	9	Підготовка до занять	Підготовка до контрольної роботи	Перевірка ДЗ	1
					Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою		
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку страхової діяльності за результатами її статистичного дослідження	11	Ауд.	2	Лекція	Тема 6. Статистика страхової діяльності	Робота на лекції	0,5
			2	Практичне заняття	Виконання завдання за темою 6	Активна участь у виконанні завдань	3
		СРС	4	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка есе на тему: "Рейтингова оцінка страховиків в Україні: сучасний стан та перспективи"	Перевірка ДЗ (0,5 б.), захист есе (3 б.)	3,5

Закінчення табл. 11.3

1	2	3		4		5	6
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку інвестиційної діяльності за результатами її статистичного дослідження	12,13	Ауд.	4	Лекція	Тема 7. Статистика інвестиційної діяльності	Робота на лекції	1
			4	Практичне заняття	Семінар за темою 7. Виконання завдання за темою 7	Активна участь у семінарі та у виконанні завдань	6
		СРС	9	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою	Перевірка ДЗ	1
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку фінансової діяльності підприємства за результатами його статистичного дослідження	14,15	Ауд.	4	Лекція	Тема 8. Статистика фінансів підприємств		1
			3	Практичне заняття	Семінар за темою 8. Виконання завдання за темою 8	Активна участь у семінарі та у виконанні практичних завдань	6
			1	Контрольна робота		Перевірка контрольної роботи	5
		СРС	9	Підготовка до занять	Підготовка до контрольної роботи Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка есе на тему: "Інформаційна основа статистики фінансового стану підприємства"	Перевірка ДЗ (1 б.), захист есе (3 б.)	4
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів за результатами статистичного дослідження показників їх стану та розвитку	16,17	Ауд.	4	Лекція	Тема 9. Статистичне вивчення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів	Робота на лекції	1
			3	Практичне заняття	Семінар за темою 9. Виконання завдання за темою 9	Активна участь у семінарі та у виконанні завдань	6
			1	Контрольна робота		Перевірка контрольної роботи	5
		СРС	9	Підготовка до занять	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за заданою тематикою Підготовка до контрольної роботи	Перевірка ДЗ	1
Усього годин		144		Загальна максимальна кількість балів із дисципліни			100

Максимальну кількість балів, яку може накопичити студент протягом тижня за формами та методами навчання, наведено в табл. 11.4.

Таблиця 11.4

Розподіл балів за тижнями

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні (семінарські) заняття	Перевірка результатів СРС (ДЗ)	Есе	Поточна контрольна робота	Усього
Змістовий модуль 1. Теоретичні та методологічні засади фінансової статистики	Тема 1	1 тиждень	0,5	3	0,5	–	–	4
		2 тиждень	0,5	3	0,5	–	–	4
	Тема 2	3 тиждень	0,5	3	0,5	–	–	4
		4 тиждень	0,5	3	0,5	3	–	7
	Тема 3	5 тиждень	0,5	3	0,5	–	5	9
		6 тиждень	0,5	3	0,5	–	–	4
	Тема 4	7 тиждень	0,5	3	0,5	–	–	4
		8 тиждень	0,5	3	0,5	3	–	7
	Тема 5	9 тиждень	0,5	3	0,5	–	–	4
		10 тиждень	0,5	3	0,5	–	5	9
	Тема 6	11 тиждень	0,5	3	0,5	3	–	7
	Тема 7	12 тиждень	0,5	3	0,5	–	–	4
		13 тиждень	0,5	3	0,5	–	–	4
	Тема 8	14 тиждень	0,5	3	0,5	3	–	7
		15 тиждень	0,5	3	0,5	–	5	9
	Тема 9	16 тиждень	0,5	3	0,5	–	–	4
		17 тиждень	0,5	3	0,5	–	5	4
			8,5	51	8,5	12	20	100

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни визначається відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 11.5).

Оцінки за цією шкалою заносяться до відомостей обліку успішності, індивідуального навчального плану студента та іншої академічної документації.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою
A	90 – 100 балів	5 – відмінно
B	82 – 89 балів	4 – добре
C	74 – 81 балів	
D	64 – 73 балів	3 – задовільно
E	60 – 63 балів	
FX	35 – 59 балів	2 – незадовільно (потрібне повторне перескладання)
F	1 – 34 балів	2 – незадовільно (потрібне повторне вивчення дисципліни)

12. Рекомендована література**12.1. Основна**

1. Вашків П. Г. Фінансово-банківська статистика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / П. Г. Вашків, П. І. Пастер, В. П. Сторожук. – К. : Либідь, 2007. – 511 с.
2. Гетало В. П. Економічна статистика : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Гетало. – Полтава : [б. в.], 2002. – 212 с.
3. Головач А. В. Статистика банківської діяльності [Текст] : навч. посіб. / А. В. Головач. – К. : МАУП, 1999. – 174 с.
4. Гриневич Л. В. Статистика підприємств : конспект лекцій / Л. В. Гриневич. – Х. : ХНЕУ, 2009. – 134 с.
5. Губарева І. О. Банківська статистика : конспект лекцій / І. О. Губарева. – Х. : ХНЕУ, 2009. – 101 с.
6. Лугінін О. Є. Статистика національної та міжнародної економіки : навч. посіб. / О. Є. Лугінін. – Львів : Новий Світ-2000, 2008. – 470 с.
7. Лутчин Н. П. Статистика фінансів : [навч. посіб.] / Н. П. Лутчин. – 2-ге вид., випр. і доп. – Львів : Новий Світ-2000, 2006. – 322 с.
8. Мазуренко О. К. Статистика державних фінансів : навч. посіб. / О. К. Мазуренко. – К. : КНЕУ, 2005. – 91 с.
9. Молдавська О. В. Статистика фінансового ринку : конспект лекцій для студентів спеціальності 6.050110 всіх форм навчання / О. В. Молдавська. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 59 с.

10. Молдавська О. В. Фінансова статистика : конспект лекцій / О. В. Молдавська. – Х. : ХНЕУ, 2008. – 82 с.
11. Моторин Р. М. Міжнародна статистика : навч. посіб. / Р. М. Моторин. – К. : Вища школа, 1993. – 203 с.
12. Салин В. Н. Макроэкономическая статистика : учеб. пособ. для вузов / В. Н. Салин, В. Г. Медведев, С. И. Кудряшова. – М. : Дело, 2001. – 335 с.
13. Серова І. А. Статистика зовнішньоекономічної діяльності : конспект лекцій для студ. спец. 8050110 денної форми навч. / І. А. Серова. – Х. : ХНЕУ, 2005. – 59 с.
14. Сиденко А. В. Международная статистика : учебник / А. В. Сиденко. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Дело и сервис, 2000. – 255 с.
15. Теслюк И. Е. Статистика финансов : учеб. пособ. / И. Е. Теслюк. – М. : Выш. шк., 1994. – 224 с.

12.2. Додаткова

16. Гусаров В. М. Статистика : учеб. пособ. для вузов / В. М. Гусаров. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2002. – 463 с.
17. Єріна А. М. Економічна статистика : практикум / А. М. Єріна. – К. : ЕксОб, 2002. – 231 с.
18. Колесникова И. И. Социально-экономическая статистика : учеб. пособ. / И. И. Колесникова. – М. : Новое знание, 2002. – 249 с.
19. Лугінін О. Є. Статистика національної економіки та світового господарства : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / О. Є. Лугінін. – К. : Центр навчальної літератури, 2006. – 501 с.
20. Моторин Р. М. Статистика для економістів : навч. посіб. / Р. М. Моторин. – 2-ге вид., випр. і доп. – К. : Знання, 2011. – 429 с.
21. Раєвнева О. В. Статистика : навч. посіб. / [під ред. О. В. Раєвневої]; І. В. Аксьонова, Л. В. Гриневич, Ю. І. Муромцева. – Х. : ІНЖЕК, 2011. – 503 с.
22. Салин В. Н. Социально-экономическая статистика : учеб. для вузов / В. Н. Салин. – М. : Юристъ, 2002. – 457 с.
23. Серова І. А. Бізнес-статистика [Текст] : конспект лекцій / І. А. Серова. – Х. : ХНЕУ, 2009. – 86 с.

24. Уманець Т. В. Статистика : навч. посіб. / Т. В. Уманець. – 2-ге вид., випр. – К. : Вікар, 2003. – 623 с.

25. Экономическая статистика : учеб. для вузов / под ред. Ю. Н. Иванова. – М. : Инфра-М, 2003. – 479 с.

12.3. Інформаційні ресурси

26. Методологія та звітна документація. Державна статистична служба України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.

27. Про державну статистику : Закон України № 2614-XII від 17.09.92 [зі змін. та доп.] [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2614-12>.

28. Про інформацію : Закон України № 2657-XII від 02.10.92 [зі змін. та доп.] [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2657-12>.

12.4. Методичне забезпечення

29. Завдання для самостійної роботи з навч. дисц. "Статистика зовнішньоекономічної діяльності" для студ. спец. "Прикладна статистика" ден. форми навч. [Текст] / укл. І. А. Серова, С. І. Чернишов. – Х. : ХНЕУ, 2010. – 15 с.

30. Практичні завдання з навчальної дисципліни "Економіко-статистична діагностика підприємства" для студ. напряму підгот. "Прикладна статистика" всіх форм навч. [Текст] / укл. Т. О. Коваль. – Х. : ХНЕУ, 2008. – 26 с.

Додатки

Додаток А
Таблиця А.1

Структура складових професійних компетентностей з навчальної дисципліни за Національною рамкою кваліфікацій України

Складові компетентності, яка формується в рамках теми	Мінімальний досвід	Знання	Вміння	Комунікації	Автономність і відповідальність
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Предмет, метод і завдання фінансової статистики					
40 Здатність до визначення організаційних основ фінансової статистики	Уявлення про статистику як економічну дисципліну та галузь знань	Знання предмета фінансової статистики, завдань та основ її організації	Володіти основними положеннями організації фінансової статистики в Україні. Систематизувати методи фінансової статистики	Розмежовувати існуючі підходи до визначення тенденцій розвитку масових явищ у фінансовій сфері держави	Відповідальність за організацію фінансових досліджень, вибір необхідної методичної бази
Тема 2. Статистика бюджету та державного боргу					
Здатність до формування висновків за результатами статистичного аналізу показників Державного бюджету України	Знання прийомів і методів теорії статистики. Уявлення про бюджет як економічну категорію, його сутнісні ознаки, види бюджетів, основні показники, що його характеризують	Знання соціально-економічного значення статистичного вивчення Державного бюджету України. Уявлення про бюджетну класифікацію як основу групування доходів і видатків бюджету	Формувати та систематизувати інформаційну базу для статистичного вивчення бюджету, визначати основні показники стану та розвитку Державного бюджету України	Організовувати процес статистичного дослідження Державного бюджету та визначати його оціночні параметри залежно від завдань, поставлених для дослідження	Відповідальність за визначення алгоритму дослідження та прийняття рішень за результатами статистичного вивчення бюджету

1	2	3	4	5	6
Тема 3. Статистика грошового обігу					
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку грошового обігу за результатами його статистичного дослідження	Знання прийомів і методів теорії статистики. Уявлення про грошовий обіг, показники маси грошей в обігу, швидкості обігу грошової маси	Знання класифікації і групування, що використовуються у процесі аналізу грошового обігу. Уявлення про систему показників статистики грошового обігу	Аналізувати і оцінювати динаміку системи статистичних показників, що характеризують грошовий обіг та його ефективність. Розраховувати показники, що характеризують темпи інфляції, та визначати причини її виникнення	Застосовувати результати статистичного дослідження грошового обігу для прогнозування грошової маси	Відповідальність за визначення алгоритму дослідження та прийняття рішень за результатами статистичного вивчення грошового обігу
Тема 4. Статистика кредиту					
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку кредиту за результатами його статистичного дослідження	Знання прийомів і методів теорії статистики. Уявлення про кредит як економічну категорію, природу та закономірності його функціонування	Знання соціально-економічної сутності кредиту, завдань та основних прийомів його статистичного вивчення	Проводити аналіз кредитної діяльності, визначати показники швидкості обороту кредиту, кредитних процентних ставок і кредитного ризику	Обґрунтовувати підходи щодо можливості надання кредиту кредитними організаціями залежно від результатів визначення рівня кредитоспроможності позичальника	Відповідальність за визначення алгоритму дослідження та прийняття рішень за результатами статистичного вивчення кредиту

1	2	3	4	5	6
Тема 5. Статистика ощадної справи					
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку ощадної справи за результатами статистичного дослідження	Знання прийомів і методів теорії статистики. Уявлення про предмет, метод та завдання ощадної діяльності, умови функціонування ощадних банків	Знання системи показників діяльності ощадних установ, методів аналізу показників ощадної справи	Визначати тенденції розвитку ощадних банків, оцінювати ефективність їх діяльності та фактори впливу на економічні процеси в державі	Встановлювати взаємозв'язок між страхуванням і рівнем грошових доходів населення, виявляти структуру та проводити рейтингування страховиків за різними ознаками відповідно до завдань статистичного дослідження	Відповідальність за визначення алгоритму дослідження та прийняття рішень за результатами статистичного вивчення ощадної справи
Тема 6. Статистика страхової діяльності					
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку страхової діяльності за результатами статистичного дослідження	Знання прийомів і методів теорії статистики. Уявлення про предмет, метод та завдання страхової діяльності, умови функціонування страхових установ	Знання системи статистичних показників аналізу діяльності страхових компаній, напрямів і методів статистичного аналізу страхових компаній	Визначати тенденції розвитку страхових продуктів, попиту на них. Оцінювати та диференціювати ризики, пов'язані з діяльністю страхових компаній. Обґрунтовувати ціну послуг зі страхування та чинники, що її визначають	Встановлювати взаємозв'язок між страхуванням і рівнем грошових доходів населення, виявляти структуру страховиків за різними ознаками відповідно до завдань статистичного дослідження	Відповідальність за визначення алгоритму дослідження та прийняття рішень за результатами статистичного вивчення страхової діяльності

1	2	3	4	5	6
Тема 7. Статистика інвестиційної діяльності					
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку інвестиційної діяльності за результатами її статистичного дослідження	Знання прийомів і методів теорії статистики. Уявлення про предмет, метод та завдання інвестиційної діяльності, умови функціонування інвестиційних інститутів	Знання прийомів статистичного дослідження інвестиційної діяльності, ринку цінних паперів, інвестиційної привабливості підприємств	Визначати тенденції розвитку інвестиційних установ. Проводити оцінювання ефективності інвестування капіталу в реальні проекти	Проводити статистичний аналіз інвестиційної діяльності і формувати прогноз кон'юнктурних коливань інвестиційного ринку	Відповідальність за визначення алгоритму дослідження та прийняття рішень за результатами статистичного вивчення інвестиційної діяльності
Тема 8. Статистика фінансів підприємств					
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку фінансової діяльності підприємства за результатами його статистичного дослідження	Знання прийомів і методів теорії статистики. Уявлення про систему показників фінансової діяльності підприємства	Знання методичних підходів до визначення системи статистичних показників фінансової діяльності підприємств	Проводити оцінювання ефективності фінансової діяльності підприємств та прогнозувати її розвиток на основі статистичного вивчення показників фінансового стану та прибутковості	Визначати стан та тенденції розвитку підприємств, оцінювати вплив факторів на формування результативних показників фінансової діяльності суб'єктів підприємницької діяльності	Відповідальність за визначення алгоритму дослідження та прийняття рішень за результатами статистичного вивчення фінансів підприємств

1	2	3	4	5	6
Тема 9. Статистичне вивчення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів					
Здатність до формування висновків про стан та тенденції розвитку зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів за результатами статистичного дослідження показників їх стану та розвитку	Знання прийомів і методів теорії статистики. Уявлення про умови зовнішньоекономічної діяльності держави та функціонування міжнародних фінансів	Знання методичних підходів до визначення системи статистичних показників зовнішньоекономічної діяльності держави та міжнародних фінансів	Проводити оцінювання інтенсивності та збалансованості зовнішньої торгівлі країни, активності іноземних інвесторів у країні, масштабів і тенденцій валютного ринку, платіжного балансу країни	Визначати міжнародну конкурентоспроможність країни на основі показників зовнішньоекономічної діяльності держави та міжнародних фінансів	Відповідальність за визначення алгоритму дослідження та прийняття рішень за результатами статистичного вивчення зовнішньоекономічної діяльності та міжнародних фінансів

Зміст

Вступ.....	3
1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Мета та завдання навчальної дисципліни	4
3. Програма навчальної дисципліни	7
4. Структура навчальної дисципліни.....	11
5. Теми та плани семінарських занять.....	12
6. Теми та плани практичних занять	14
6.1. Приклади типових практичних завдань за темами	16
7. Самостійна робота	17
7.1. Контрольні запитання для самодіагностики	20
8. Індивідуально-консультативна робота	23
9. Методи навчання	24
10. Система поточного та підсумкового контролю знань студентів	28
11. Розподіл балів, які отримують студенти	31
12. Рекомендована література.....	37
12.1. Основна	37
12.2. Додаткова	38
12.3. Інформаційні ресурси.....	39
12.4. Методичне забезпечення.....	39
Додатки.....	40

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

**Робоча програма
навчальної дисципліни
"ФІНАНСОВА СТАТИСТИКА"**

**для студентів напряму підготовки
6.030508 "Фінанси і кредит"
спеціалізації "Фінанси"
денної форми навчання**

Самостійне електронне текстове мережне видання

Укладач **Литовченко** Олена Юріївна

Відповідальний за випуск *Журавльова І. В.*

Редактор *Лященко О. Г.*

Коректор *Ковальчук М. А.*

План 2015 р. Поз. № 132 ЕВ. Обсяг 46 с.

Видавець і виготівник – ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 61166, м. Харків, просп. Леніна, 9-А

*Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
ДК № 4853 від 20.02.2015 р.*